SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA ANTONIA TIZZANA,

predstavljeni 27. februarja 2003[1]

1. Arbeitsgericht Bielefeld (delovno sodišče) (Nemčija) je s sklepom z dne 24. julija 2001 na podlagi člena 234 ES Sodišču predložilo vprašanji za predhodno odločanje o razlagi Direktive Sveta 94/45/ES z dne 22. septembra 1994 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti[2] (v nadaljevanju: Direktiva). Arbeitsgericht Bielefeld zlasti sprašuje, ali ima družba s sedežem v državi članici Skupnosti, ki se jo v smislu Direktive upošteva kot glavno poslovodstvo povezane družbe, ki posluje na območju Skupnosti, dolžnost posredovati informacije drugim družbam znotraj povezane družbe, ki imajo sedež v drugih državah članicah, kadar so te od notranjih predstavniških teles delavcev prejele zahtevo za informacije, ki jih nimajo na voljo, in v primeru pritrdilnega odgovora, kakšen je obseg navedene obveznosti.

I – Pravni okvir

A – *Upoštevne določbe Direktive*

2. Člen 1 Direktive določa:

„1. Namen te direktive je izboljšati pravico delavcev do obveščanja in posvetovanja v družbah in povezanih družbah, ki poslujejo na območju Skupnosti.

2. Za dosego tega cilja se ustanovi evropski svet delavcev ali se vzpostavi postopek za obveščanje in posvetovanje z delavci v vseh družbah in povezanih družbah na evropski ravni, kjer je to zahtevano na način, določen v členu 5(1), z namenom obveščanja in

1 — Jezik izvirnika: italijanščina.

2 — UL L 254, str. 64. Ker temelji na členu 2(2) Sporazuma o socialni politiki, ki je priložen k Protokolu št. 14 Pogodbe ES, se ta direktiva na začetku ni uporabljala za Združeno kraljestvo. Njena uporaba je bila na to državo članico pozneje razširjena z Direktivo 97/74/ES (UL 1998, L 10, str. 22).

posvetovanja z delavci pod pogoji, na način in z učinki, določenimi v tej direktivi.

[...]

4. Pooblastila in pristojnosti evropskih svetov delavcev ter obseg postopkov obveščanja in posvetovanja, sprejetih za doseganje cilja iz odstavka 1, zajemajo vse podružnice na ozemlju držav članic, če gre za družbo na območju Skupnosti, in v primeru povezane družbe vse družbe te povezane družbe na ozemlju držav članic, razen če je v sporazumih, sklenjenih po členu 6, predvideno širše področje veljavnosti.

[...]".

3. Člen 2(1) Direktive določa:

„V tej direktivi pomeni

a) ‚družba, ki posluje na območju Skupnosti': vsaka družba, ki v državah članicah zaposluje najmanj 1000 delavcev in od tega najmanj 150 delavcev v vsaj dveh državah članicah;

b) ‚povezane družbe': obvladujoča družba in njene odvisne družbe;

c) ‚povezane družbe, ki poslujejo na območju Skupnosti': povezane družbe z naslednjimi značilnostmi:

— najmanj 1000 delavcev v Skupnosti,

— najmanj dve družbi iz povezane družbe v različnih državah članicah in

— najmanj dve družbi s po najmanj 150

delavcev v dveh različnih državah članicah;

[...]

e) ‚glavno poslovodstvo': glavno poslovodstvo družbe na območju Skupnosti ali, v primeru povezane družbe, ki posluje na območju Skupnosti, glavno poslovodstvo obvladujoče družbe;

[...]".

4. Člen 3(1) Direktive določa:

„V tej direktivi pomeni ‚obvladujoča družba' družbo, ki ima na drugo (‚odvisno') družbo odločilen vpliv, na primer zaradi lastništva, zaradi finančne udeležbe v njej ali drugih pravil, ki se nanjo nanašajo".

5. Člen 4 Direktive določa:

„1. Glavno poslovodstvo je odgovorno, da v družbi ali povezani družbi na območju Skupnosti ustvari razmere in daje na voljo sredstva, da bi se lahko ustanovil evropski svet delavcev ali uvedel postopek obveščanja in posvetovanja v skladu s členom 1(2).

2. Kadar glavno poslovodstvo nima sedeža v državi članici, se odgovornost iz odstavka 1 prenese na njegovega zastopnika v državi članici, če je bil tak zastopnik imenovan.

Kadar takega predstavnika ni, je za ukrepe iz prvega odstavka odgovorno poslovodstvo podružnice ali družbe v povezani družbi, ki v državi članici zaposluje največ delavcev.

3. V tej direktivi velja za glavno poslovodstvo družbe zastopnik ali zastopniki družbe; če pa teh ni, velja za glavno poslovodstvo poslovodstvo družbe po drugem pododstavku odstavka 2".

6. Člen 5(1) Direktive določa:

„Za doseganje cilja iz člena 1(1) začne glavno poslovodstvo pogajanja za ustanovitev evropskega sveta delavcev ali za uvedbo postopka za obveščanje in posvetovanje z delavci na lastno pobudo ali na pisno zahtevo najmanj 100 delavcev ali njihovih predstavnikov v najmanj dveh družbah ali podružnicah v najmanj dveh različnih državah članicah".

7. Člen 6(1) Direktive določa:

„Glavno poslovodstvo in posebno pogajalsko telo se morata pogajati v duhu sodelovanja in poskušati doseči sporazum o konkretni izvedbi obveščanja in posvetovanja z delavci po členu 1(1)".

8. Člen 11 Direktive določa:

„1. Vsaka država članica zagotovi, da vodstvo podružnice družbe, ki posluje v Skupnosti, in vodstvo družb, ki sestavljajo povezane družbe, ki delujejo v Skupnosti, in njihovi predstavniki delavcev ali njihovi delavci spoštujejo obveznosti iz te direktive, ne glede na to, ali je sedež glavnega poslovodstva na njenem ozemlju ali ne.

2. Države članice zagotovijo, da družbe na zahtevo strank, za katere se uporablja ta direktiva, sporočijo podatke o številu delavcev iz člena 2(1)(a) in (c).

3. Države članice zagotovijo ustrezne ukrepe za primer kršitve Direktive; zlasti zagotovijo ustrezne sodne ali druge postopke za uveljavljanje obveznosti iz nje.

[...]".

9. Končno, člen 14(1) Direktive določa:

„Države članice sprejmejo potrebne zakonske in druge predpise za uskladitev s to

direktivo najpozneje do 22. septembra 1996 ali najpozneje do takrat, ko socialni partnerji sporazumno uvedejo potrebne predpise; pri tem so države članice dolžne ukreniti vse potrebno, da lahko kadar koli zagotovijo uresničevanje ciljev te direktive. O tem sproti obveščajo Komisijo".

B – *Nemška zakonodaja*

10. Zvezna republika Nemčija je Direktivo prenesla z Gesetz über Europäische Betriebsräte (zakon o evropskih svetih delavcev) z dne 28. oktobra 1996 (v nadaljevanju: EBRG)[3].

11. Člen 2(1) EBRG določa, da se ta zakon uporablja za družbe, ki poslujejo na območju Skupnosti in imajo sedež na nemškem ozemlju, ter za povezane družbe, ki poslujejo na območju Skupnosti, kadar ima obvladujoča družba sedež na nemškem ozemlju. Vendar se na podlagi člena 2(2) navedeni zakon uporablja tudi takrat, kadar glavno poslovodstvo nima sedeža na nemškem ozemlju, če se nanaša na, *inter alia*, določbe o izračunu števila delavcev na nemškem ozemlju (člen 4 EBRG), o izvrševanju pravice do obveščanja (člen 5(2) EBRG), o določitvi obvladujoče družbe (člen 6 EBRG) in o poročilu o predstavniških telesih zaposlenih v Zvezni republiki Nemčiji (člen 35(2) EBRG).

12. Člen 5 EBRG določa:

„1. Glavno poslovodstvo mora predstavnikom delavcev, ki so to zahtevali, posredovati informacije o povprečnem številu zaposlenih in o njihovi razporeditvi po državah članicah, o družbah in podružnicah ter o strukturi družb ali povezanih družb.

2. Svet delavcev ali centralni svet delavcev sme pravico iz odstavka 1 uveljavljati proti poslovodstvu lokalnih podružnic ali družb; to mora od glavnega poslovodstva pridobiti informacije in dokumente, ki so potrebni za zahtevana pojasnila".[4]

3 — BGBl. 1996 I, str. 1548.

4 — Neuradni prevod.

II – Dejansko stanje, postopek pred nacionalnim sodiščem in vprašanji za predhodno odločanje

13. Spor pred Arbeitsgerichtom Bielefeld teče med nemško družbo ADS Anker GmbH (v nadaljevanju: družba ADS Anker) in svetom delavcev te družbe (v nadaljevanju: svet).

14. Iz predložitvenega sklepa izhaja, da je družba ADS Anker del povezane družbe, ki posluje na območju Skupnosti in katere matična družba se nahaja v Švici. Iz sklepa tudi izhaja, da družbo ADS Anker obvladuje družba Anker BV, ki ima sedež v Kraljevini Nizozemski in ki je lastnica deležev drugih družb znotraj povezanih družb Anker s sedeži v različnih državah članicah. Družba znotraj povezane družbe Anker, ki zaposluje največ delavcev v eni državi članici, je britanska družba RIVA.

15. V zadevni družbi ni bil ustanovljen evropski svet delavcev in niti ni bil vzpostavljen postopek za obveščanje in posvetovanje z delavci v smislu člena 1(2) Direktive. Da bi se popravilo to stanje, je svet na podlagi člena 5(2) EBRG družbo ADS Anker zaprosil, naj mu posreduje informacije iz člena 5(1) EBRG in imena predstavniških teles delavcev in njihovih predstavnikov, ki lahko v imenu delavcev družb ali družb, ki so od teh odvisne, sodelujejo pri ustanavljanju evropskega sveta delavcev. Zaradi zavrnitve družbe ADS Anker je svet na predložitveno sodišče vložil tožbo za ugoditev njegovim zahtevkom.

16. Družba ADS Anker se brani s tem, da zatrjuje, da obveznosti pridobitve informacij, ki se od nje zahtevajo, iz člena 5(2) EBRG, ne more izpolniti, ker ji tako matična družba s sedežem v Švici kot nizozemska družba Anker BV zahtevanih informacij nočeta posredovati. Družba ADS Anker tudi zatrjuje, da na podlagi nemškega zakona ne more pridobiti informacij, ki jih imajo družbe, ki imajo sedež zunaj Nemčije.

17. Predložitveno sodišče je kljub temu presodilo, da bi bila trditev družbe ADS Anker neutemeljena, če bi prišlo do sklepa, da je glavno poslovodstvo s sedežem v drugi državi članici na podlagi obveznosti iz Direktive, zlasti njenih členov 4(1) in 5(1) ter nacionalnih določb, ki so prenesle Direktivo, dolžno družbi ADS Anker posredovati informacije iz člena 5(1) EBRG.

18. Na koncu predložitveni sklep navaja, da bi, če bi bila taka razlaga pravilna in bi bil torej ugotovljen obstoj take obveznosti, bilo

nato treba tudi preučiti, ali je na podlagi teh določb glavno poslovodstvo družbi ADS Anker poleg informacij iz člena 5(1) dolžno posredovati tudi informacije o imenih predstavniških teles delavcev in njihovih predstavnikov, ki lahko v imenu delavcev družb ali družb, ki so od teh odvisne, sodelujejo pri ustanavljanju evropskega sveta delavcev.

19. Da bi odpravilo navedene nejasnosti, je Arbeitsgericht Bielefeld odločilo, da prekine odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predloži naslednji vprašanji:

„1. Ali Direktiva 94/45/ES o ustanovitvi evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti, zlasti njena člena 4 in 11, družbi s sedežem v Združenem kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska, ki velja za glavno poslovodstvo v smislu člena 4(2), drugi pododstavek, in člena 4(3), ali pa družbi s sedežem v Kraljevini Nizozemski, ki je glavno poslovodstvo v smislu členov 2(1)(e) in 3(1) Direktive, določa obveznost, da drugi družbi s sedežem v Zvezni republiki Nemčiji, ki je del iste povezane družbe, posreduje informacije o družbah in podružnicah, ki so tudi del te povezane družbe, njihovi pravni obliki, strukturi predstavništva, povprečnem številu delavcev ter o njihovi razporeditvi po državah članicah in družbah?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali obveznost obveščanja vključuje imena predstavniških teles delavcev in njihovih predstavnikov, ki morajo v imenu delavcev družb ali družb, ki so od teh odvisne, sodelovati pri ustanavljanju evropskega sveta delavcev?“

III – Postopek pred Sodiščem

20. V pisnem delu postopka so na Sodišču svoja stališča predstavili svet, družba ADS Anker, Zvezna republika Nemčija in Komisija Evropskih skupnosti. Svet, družba ADS Anker in Komisija so bili tudi navzoči na obravnavi 5. decembra 2002.

IV – Pravna analiza

A – *Prvo vprašanje za predhodno odločanje*

21. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali so na podlagi členov 4 in 11 Direktive države članice družbi s sedežem na njihovem ozemlju, ki se jo v smislu Direktive upošteva kot glavno poslovodstvo povezane družbe, ki posluje na območju Skupnosti, dolžne naložiti obveznost, da družbam znotraj povezane družbe, ki imajo sedež v drugih državah članicah, posredujejo informacije, ki jih od teh zahtevajo njihova notranja predstavniška telesa delavcev, kadar te družbe navedenih informacij nimajo na voljo, so pa potrebne za vložitev zahteve za začetek pogajanj za ustanovitev evropskega sveta delavcev ali za uvedbo postopka za obveščanje in posvetovanje z delavci.

22. Preden odgovorim na to vprašanje, je po mojem mnenju treba poudariti, da ne za predložitveno sodišče ne za zainteresirane stranke v tej zadevi ni sporna dolžnost držav članic, da glavnim poslovodstvom v smislu člena 4(1) Direktive naložijo obveznost obveščanja delavcev, ki nameravajo začeti pogajanja za ustanovitev evropskega sveta delavcev. Poleg tega sem se glede tega že široko opredelil v sklepnih predlogih v zadevi Kühne & Nagel, C-440/00[5].

23. Po drugi strani pa zlasti po sodbi v zadevi Bofrost* ni sporno, da je vsaka družba znotraj povezane družbe v skladu s členom 11(2) Direktive svojim delavcem dolžna posredovati „[...] informacije, ki so potrebne zato, da bi ti lahko presodili, ali imajo pravico zahtevati začetek pogajanj ali ne ter morebiti pravilno oblikovati zahtevo v ta namen“.[6] V tej sodbi je namreč Sodišče dokončno razsodilo, da obsega obveznosti iz te Direktive „delodajalcev ni mogoče omejiti izključno na glavno poslovodstvo“.[7]

24. Sporno pa je, ali mora tristransko razmerje glavno poslovodstvo-družbe-delavci, v katerem tok informacij na strani glavno poslovodstvo-delavci in družbe-delavci ni sporen, vključevati tudi tok na strani glavno poslovodstvo-družbe. Z drugimi besedami,

5 — Sklepni predlogi, predstavljeni 11. julija 2002, (sodba z dne 13. januarja 2004, Recueil str. I-787, str. I-790).

6 — Sodba z dne 29. marca 2001 v zadevi Bofrost* (C-62/99, Recueil, str. I-2579, točka 38).

7 — Glej navedeno sodbo Bofrost*, točka 31.

sprašujemo se, ali obveznost obveščanja velja samo v vertikalni smeri ali pa tudi v horizontalni, in če torej v skladu z Direktivo ta obveznost velja za glavno poslovodstvo v razmerju do drugih družb znotraj povezane družbe, zlasti kadar so notranja predstavniška telesa delavcev te družbe zahtevala informacije, ki so potrebne za začetek pogajanj za ustanovitev evropskega sveta delavcev, te pa jih nimajo na voljo.

25. Po mnenju družbe ADS Anker bi moral biti odgovor na tako vprašanje nikalen. Meni namreč, da obveznost obveščanja glavnega poslovodstva do družb znotraj povezanih družb ne izhaja iz besedila te direktive. Tako naj bi bilo glavno poslovodstvo dolžno posredovati informacije, ki so potrebne za začetek pogajanj za ustanovitev evropskega sveta delavcev, samo kadar te informacije od njega zahtevajo neposredno delavci. Družba ADS Anker nadaljuje, da naj bi bil tak sklep utemeljen s premislekom, da morajo delavci, glede na to, da so oni tisti, ki informacije zahtevajo, sami poskrbeti za to, da jih pridobijo od glavnega poslovodstva. Položaj, v katerem bi morala družba s sprožitvijo pravnega postopka proti glavnemu poslovodstvu pridobiti informacije, ki jih zahtevajo njeni zaposleni, bi lahko imelo negativne posledice na razmerja znotraj povezane družbe. Poleg tega v primeru negativnega razpleta tega postopka delavci ne bi imeli na voljo nobenega drugega sredstva za pridobitev zahtevanih informacij.

26. Svet, nemška vlada in Komisija pa predlagajo nasprotno rešitev, in sicer iz razlogov, ki jih bom navedel v nadaljevanju.

27. S svojega stališča moram najprej ugotoviti, da se mi utemeljitve družbe ADS Anker za utemeljevanje njihove teze ne zdijo prepričljive. Temeljijo namreč bolj na razlogih prikladnosti kot pa na razlagi določb Direktive. Prepričljivejše se mi zdijo utemeljitve, ki so logične, sistematične, temeljijo na besedilu in so bile navedene za utemeljevanje druge teze, ki jo bom skušal opisati.

28. Najprej moram opozoriti, da, kot sem navedel v omenjenih sklepnih predlogih v zadevi Kühne & Nagel, „sistem, ki ga začrtuje Direktiva, temelji na vlogi glavnega poslovodstva družbe ali povezanih družb, ki poslujejo na območju Skupnosti, kateremu člen 4(1) te direktive nalaga primarno odgovornost za doseganje cilja iz direktive, namreč kot dejanskemu centru odločanja

družbe ali povezane družbe".[8] Ta odgovornost vključuje „obveznost izpolniti, z vsemi razpoložljivimi sredstvi, vse zahteve, ki bi lahko nastale zaradi ustanovitve evropskega sveta delavcev ali uvedbe postopka obveščanja in posvetovanja delavcev v smislu Direktive, z edino omejitvijo, da se mora delovanje, ki se zahteva od glavnega poslovodstva, dejansko izkazati za *potrebno* za ta namen".[9] Iz tega izhaja, da ima glavno poslovodstvo „dolžnost zagotoviti vse razmere in vsa materialna in logistična sredstva, da bi pogajanja s predstavniki delavcev lahko pravilno potekala".[10]

29. Posledica te obveznosti je vsekakor tudi posredovanje delavcem vseh informacij, ki so potrebne za izvrševanje pravice, ki jim jo podeljuje člen 5(1) Direktive, da zahtevajo začetek pogajanj za ustanovitev evropskega sveta delavcev. Vendar bi trditev, da ta obveznost obstaja samo takrat, ko delavci informacije zahtevajo neposredno od glavnega poslovodstva, ne pa tudi takrat, ko to zahtevajo druge družbe znotraj povezane družbe, neutemeljeno in nelogično omejila širok obseg člena 4(1) Direktive in zmanjšala odgovornost, ki jo, kot sem rekel, Direktiva odkrito opredeljuje kot primarno in splošno.

30. Kot je pravilno pripomnila Komisija, navedena odgovornost, glede na to, da taka določba glavnemu poslovodstvu nalaga odgovornost, da ustvari razmere, ki so potrebne za ustanovitev evropskega sveta delavcev – in, dodajam, mu jo nalaga zato, ker ta pomeni celoto povezanih družb –, ta odgovornost ne pomeni samo obveznosti neposredne predložitve informacij, ki se zahtevajo za to, predstavniškim telesom delavcev, temveč tudi obveznost predložitve istih informacij drugim družbam znotraj povezanih družb, ki so tako zahtevo prejele od zaposlenih.

31. Drugače povedano, kadar notranja predstavniška telesa delavcev neke družbe od nje zahtevajo informacije zaradi izvrševanja pravic, ki jim jih podeljuje Direktiva, te družbe pa takih informacij nimajo na voljo, takrat so izpolnjeni pogoji za uporabo člena 4(1) Direktive, in sicer pogoji, v katerih imajo družbe znotraj povezanih družb pravico zahtevati informacije od glavnega poslovodstva, ta pa jim jih mora posredovati, da bi se, kot določa ravno ta določba, zagotovile razmere za ustanovitev sveta delavcev.

32. Ponavljam, da bi se v nasprotnem primeru obseg obveznosti glavnega poslovodstva, ki jo določa ta določba, zelo omejil

8 — Glej točko 29 mojih sklepnih predlogov v zadevi Kühne & Nagel, C-440/00.

9 — *Ibidem*.

10 — Glej točko 30 sklepnih predlogov v zadevi Kühne & Nagel, C-440/00.

in bi bil s tem, kot sta opozorila nemška vlada in svet, kršen polni učinek Direktive, ki določa obveznosti, katerih namen je olajšati, ne pa otežiti, ustanavljanje evropskih svetov delavcev.

33. Če bi sprejeli tezo, ki ji tu nasprotujemo, bi namreč delavce pri izvrševanju pravic iz Direktive omejevali, namesto da bi jih v tem smislu spodbujali, saj bi jih v ta namen brez kakršnega koli objektivnega razloga prisilili k izpolnjevanju dragih in težavnih dejanj, s čimer bi v nasprotju z zgoraj omenjenim polnim učinkom otežili zasledovanje cilja, kateremu pa Direktiva izrecno daje prednost. Kot je pravilno pripomnil svet, zadošča že samo upoštevanje težav, s katerimi bi se morali spoprijeti delavci, da bi informacije, ki so potrebne zato, da bi lahko zahtevali začetek pogajanj, pridobili od glavnega poslovodstva, ki se nahaja v drugi državi članici od tiste, v kateri imajo sedež delavci.

34. Toliko glede glavnega poslovodstva in njegovih obveznosti. Vendar do nadaljnje utemeljitve v tej smeri pridemo tudi, če se postavimo v položaj posameznih družb znotraj povezane družbe. Kot je namreč pravilno opozorila nemška vlada, če je bilo v sodbi v zadevi Bofrost* ugotovljeno, da ima vsaka družba v smislu Direktive obveznost, da svojim notranjim predstavniškim telesom delavcev predloži „informacije, ki so neizogibno potrebne za začetek pogajanj za ustanovitev evropskega sveta delavcev ali uvedbo postopka za transnacionalno obveščanje in posvetovanje z delavci“,[11] je treba nujno tudi tem družbam priznati pravico do pridobivanja takih informacij od glavnega poslovodstva.

35. Zato se zavedam, da bi lahko nastale težave pri doseganju dejanskega spoštovanja obravnavane obveznosti v primerih, ko glavno poslovodstvo in posamezne družbe delujejo v različnih državah članicah (celo v primerih, ko so te v isti državi). Kljub temu moram v zvezi s tem opozoriti, da so na podlagi člena 14(1) Direktive države članice dolžne ne samo „sprejeti potrebne zakonske in druge predpise za uskladitev s to direktivo“, ampak tudi „ukreniti vse potrebno, da lahko kadar koli zagotovijo uresničevanje *ciljev* te direktive [...]“.[12] Poleg tega morajo te države v skladu s členom 11(3) zagotoviti „ustrezne sodne ali druge postopke za uveljavljanje obveznosti iz [te direktive]“.

11 — Glej zgoraj navedeno sodbo Bofrost*, točka 39.

12 — Poudarek z ležečim tiskom je moj.

36. Te določbe državam članicam posebej izrecno in natančno nalagajo obveznost rezultata, ki je nekako celo širši od splošnih obveznosti prenosa, ki jih navadno določajo direktive Skupnosti. Iz tega izhaja, da so države članice dolžne zagotoviti vsa sredstva, ki so potrebna za zagotovitev popolne izpolnitve obveznosti iz člena 4(1) Direktive, in da je treba tudi v odsotnosti izrecnih določb v tem smislu nacionalne ukrepe za prenos direktive ali, če je to potrebno, ureditev v celoti razlagati v skladu z izrecno voljo direktive.

B – *Drugo vprašanje za predhodno odločanje*

38. Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem predlaga, naj Sodišče v primeru, da je ugotovilo obstoj obveznosti obveščanja glavnega poslovodstva v razmerju do drugih družb znotraj povezanih družb, pojasni obseg te obveznosti. To vprašanje je, *mutatis mutandis*, skorajda enako vprašanju v zadevi Kühne & Nagel.

37. Na podlagi predhodnih premislekov torej menim, da je na prvo vprašanje treba odgovoriti, da je treba člena 4 in 14 Direktive razlagati tako, da so države članice družbi s sedežem na njihovem ozemlju, ki se jo v smislu Direktive upošteva kot glavno poslovodstvo povezane družbe, ki posluje na območju Skupnosti, dolžne naložiti obveznost, da družbam znotraj povezane družbe, ki imajo sedež v drugih državah članicah, posredujejo informacije, ki jih od teh zahtevajo njihova notranja predstavniška telesa delavcev, kadar te družbe navedenih informacij nimajo na voljo, so pa potrebne za ustanovitev evropskega sveta delavcev ali za uvedbo postopka za obveščanje in posvetovanje z delavci.

39. Svet glede tega navaja, da namen pravice do obveščanja iz člena 5 EBRG ni samo omogočiti delavcem, da izvejo, ali so pogoji za ustanovitev evropskega sveta delavcev izpolnjeni, ampak tudi da pridobijo vse podatke, ki so potrebni za njegovo morebitno ustanovitev. Ker člen 5 Direktive določa, da se evropski svet delavcev lahko ustanovi na zahtevo najmanj 100 delavcev ali njihovih predstavnikov v najmanj dveh družbah ali podružnicah v najmanj dveh državah članicah, morajo biti delavci ene podružnice ali družbe, ki želijo voditi ustanovitev takega sveta, na splošno obveščeni o predstavništvu delavcev in njihovih predstavnikih v drugih družbah ali podružnicah znotraj teh povezanih družb. Na drugo vprašanje bi bilo torej treba odgovoriti pritrdilno.

40. Tudi nemška vlada zatrjuje, da bi bilo treba na to vprašanje odgovoriti pritrdilno, pri čemer navaja samo stališča, ki jih je podala glede drugega vprašanja za predhodno odločanje v zadevi C-440/00.

41. Družba ADS Anker nasprotno zatrjuje, da bi bilo treba na to vprašanje odgovoriti nikalno iz dveh razlogov. Najprej naj bi bila zahteva za informacije glede imen predstavniških teles delavcev in njihovih predstavnikov, ki lahko v imenu delavcev družb ali družb, ki so od teh odvisne, sodelujejo pri ustanavljanju evropskega sveta delavcev, premalo določena. Zaradi te nedoločnosti bi moralo generalno poslovodstvo samo določiti, katere informacije so potrebne za ustanovitev evropskega sveta delavcev, medtem ko naj bi to morali storiti delavci, ki so prevzeli pobudo za njegovo ustanovitev. Poleg tega naj po mnenju družbe ADS Anker taka informacija ne bi bila potrebna za vložitev zahteve v smislu člena 5(1) Direktive, zato naj je delavci ne bi imeli pravice zahtevati.

42. Komisija, sklicujoč se na sodbo Sodišča v zadevi Bofrost*, zatrjuje, da je treba na to vprašanje odgovoriti tako, da mora družba predstavniškim telesom zaposlenih posredovati imena predstavniških teles delavcev in njihovih predstavnikov, ki lahko v imenu delavcev družb ali družb, ki so od teh odvisne, sodelujejo pri ustanavljanju evropskega sveta delavcev, če ima omenjene informacije na voljo ali pa jih lahko pridobi in če so te informacije po mnenju nacionalnega sodišča nujno potrebne za začetek pogajanj za ustanovitev evropskega sveta delavcev.

43. Menim, da ni nobenega razloga, zaradi katerega bi moral spremeniti stališče, ki sem ga glede tega vprašanja izrazil v sklepnih predlogih v zadevi Kühne & Nagel, na katere se torej sklicujem.[13] Po mojem mnenju je torej treba na to vprašanje odgovoriti, da je glavno poslovodstvo povezane družbe drugim družbam znotraj povezane družbe, ki so tako zahtevo prejele od notranjih predstavniških teles delavcev, dolžno posredovati informacije o imenih predstavniških teles delavcev in njihovih predstavnikov, ki lahko v imenu delavcev družb ali družb, ki so od teh odvisne, sodelujejo pri ustanavljanju evropskega sveta delavcev, če so po mnenju nacionalnega sodišča te informacije potrebne za ustanovitev evropskega sveta delavcev v sami povezani družbi.

13 — Glej točke od 41 do 44 sklepnih predlogov v zadevi Kühne & Nagel, C-440/00.

V – Predlog

44. Na podlagi zgoraj navedenega Sodišču torej predlagam, naj na vprašanji, ki mu ju je s sklepom z dne 24. julija 2001 zastavilo Arbeitsgericht Bielefeld, odgovori:

1. Člena 4 in 14 Direktive Sveta 94/45/ES z dne 22. septembra 1994 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti je treba razlagati tako, da so države članice družbi s sedežem na njihovem ozemlju, ki se jo v smislu Direktive upošteva kot glavno poslovodstvo povezane družbe, ki posluje na območju Skupnosti, dolžne naložiti obveznost, da družbam znotraj povezane družbe, ki imajo sedež v drugih državah članicah, posredujejo informacije, ki jih od teh zahtevajo njihova notranja predstavniška telesa delavcev, kadar te družbe navedenih informacij nimajo na voljo, so pa potrebne za vložitev zahteve za začetek pogajanj za ustanovitev evropskega sveta delavcev ali za uvedbo postopka za obveščanje in posvetovanje z delavci.

2. Glavno poslovodstvo povezane družbe je družbi znotraj povezane družbe, ki to zahteva in ki je tako zahtevo sama prejela od notranjih predstavniških teles delavcev, dolžno posredovati informacije o imenih predstavniških teles delavcev in njihovih predstavnikov, ki lahko v imenu delavcev družb ali družb, ki so od teh odvisne, sodelujejo pri ustanavljanju evropskega sveta delavcev, če so po mnenju nacionalnega sodišča te informacije potrebne za ustanovitev evropskega sveta delavcev v sami povezani družbi.